ESPOO
ESBO

ESPOON KAUPUNGIN TYÖVÄENOPISTO
ESBO STADS ARBETARINSTITUT

2011

TOIMINTAKERTOMUS
VERKSAMHETSBERÄTTELSE

SISÄLTÖ

3
JOHDANTO

5
HALLINTO JA TALOUS

7
ASIAKAS- JA ALUEPALVELUT

13
VIESTINTÄ

15
OPETUS

29
KEHITTÄMINEN

34
LIIKETOIMINTA

35
AVAINLUVUT

Vapaan sivistystyön tehtävä on elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta

- edistää yksilön persoonallisuuden ja sen monipuolisuuden kehittämistä
- vahvistaa yhteisöllistä toimintaa ja kansalaisyhteiskuntaa
- tukea tasa-arvoisuuden, moniarvoisen ja demokraattisen yhteiskunnan kehittymistä (laki vapaasta sivistystyöstä 632/98)

Espoon kaupungin työväenopisto on espoolainen, monikulttuurinen, kaksikielinen opetus- ja kohtaamispaikka.

- Luomme mahdollisuudet omaehtoiseen oppimiseen sekä osallistumisen, olemisen ja tekemisen iloon.
- Edistämme erilaisuuden ja moniarvoisuuden ymmärtämistä.
- Arvostamme perinteitä ja luomme uutta kulttuuria.

Toimintaa ohjaavat periaatteet

Olemme aikuisoppimisen edelläkävijä vapaan sivistystyön alalla Suomessa.

- Ihminen ensin
- Oppiminen on suuri mahdollisuus
- Yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Kuvat

Etukansi: María Montserrat Jiménez Montiel
Takakansi: María Montserrat Jiménez Montiel
Muut kuvat: Tommi Heinonen, Pia Tuomola, María Montserrat Jiménez Montiel

Taitto

María Montserrat Jiménez Montiel/Espoon kaupungin työväenopisto 2012

JOHDANTO

ESPOON KAUPUNGIN TYÖVÄENOPISTON TOIMINTAVUOSI 2011

Kauniina perjantaina, toukokuun 24. päivänä 1957, opetusministeri Johannes Virolainen vahvisti allekirjoituksellaan ja ministeriön leimalla Espoon työväenopiston – Esbo arbetarinstitutin, perustamisen. Opiston ydintehtäväksi kirjattiin varttuneiden nuorten ja täysikasvuisten kansalaisten sivistystason kohottaminen kasvavassa ja koulutusmyönteisessä kaupungissa. Espoolaisille oli vapaa-aikana tarjottava mahdollisuus lisätä tietoja ja taitoja, jotka olivat tarpeellisia kansalaiselämässä, edistivät itseopiskelua ja henkistä itsensä kehittämistä.

Viisikymmentäneljä vuotta myöhemmin kaksikielisessä Espoon kaupungin työväenopistossa opiskeli vuosittain 50 000 kurssilaista. Alun tehtäväksi määritelty varttuneiden nuorten ja täysikasvuisten kansalaisten sivistystyö oli laajentunut käsittämään modernit kulttuuritapahtumat, joissa vieraili vuosittain 5 850 kävijää. Vuonna 2011 opisto tarjosi kaupunkilaisille 62 208 opetustuntia.

Opiston historian ajan sen toiminnan ytimessä oli säilynyt yhteiskunnallinen sivistystehtävä. Se korosti elinikäisen ja elämänlaajuisen oppimisen mukaista yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa aikuiskoulutusta. Opiston toiminta tähtäsi ihmisten monipuoliseen kehittymiseen ja hyvinvoinnin edistämiseen sekä kansanvaltaisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumiseen. Jokaiselle opiskelijalle oli tarjottava tilaisuus omaehtoiseen oppimiseen, yhteisöllisyyteen ja osallisuuteen.

Viidenkymmenenviiden vuoden ikää lähestyttäessä moni asia on opiston perustamis-

ajoista muuttunut. Espoon kaupunki toimintaympäristönä on kasvanut kiinni metropolialueeseen ja kehittynyt yrityksille myönteiseksi toimintaympäristöksi. Myös Espoon työväenopiston on julkisten sivistyspalvelujen tuottajana kehitettävä toimintaansa. Yhteiskunnan ja työelämän tietoteknistyminen edellyttää opistoa käyttämään uusia teknologioita. Sähköisen palvelun muodot sekä vapaan sivistystyön opetuksessa että opiskelijapalveluissa tekevät niistä entistä tunnetumpia, nopeampia ja osaamissisällöiltään alati muuttuvia.

Julkisia palveluja siirretään yhä enemmän reaaliajasta paikasta ja ajasta riippumattomaan nettiympäristöön. Vuoden 2011 aikana Espoon työväenopistossa opiskelijaksi ilmoittauduttiin sähköisen Ilmonet- ilmoittautumisjärjestelmän kautta. Lähtökohtana tässä kehitystyössä oli pääkaupunkiseudun asiakkaan palvelujen laadun parantaminen. Eri elämäntilanteessa elävien aikuisten oppimisen vaatimukset otettiin huomioon Suomen Verkko-Opiston kanssa kehitetyillä verkkokursseilla. Opiston opettajien ja opiskelijoiden yhteydenpitomahdollisuuksia parannettiin avaamalla sähköinen tiedotuskanava Moodle.

Vuoden 2011 aikana opisto vahvisti kaupungissa sekä kansalaisyhteiskunnan tukijan että globaalin sivistystoimijan rooliaan. Uusia ovia avattiin laatu- ja kehittämishankkeilla kansainväliseen suuntaan sekä Euroopassa että Yhdysvalloissa. Opiston opetustiimit tukivat ydintehtävässään espoolaisten kansainvälistä elämää. Merkittävä pedagoginen kehityskohde oli maahanmuuttajien kotoutumista edistävä kieli- ja yhteiskunnallinen koulutus. Monikulttuurisen opetustarjonnan laajuus, opiskelijamäärät sekä taloudelliset resurssit saivat vuoden 2011 aikana erityisen suotuisan suunnan.

Opiston sydän muodostuu laadukkaasta opetuksesta ja ystävällisestä opiskelijapalvelusta, joita osaava henkilöstö tuottavat. Vuoden 2011 aikana opistossa toteutettiin yhteensä 2 806 kurssia eri oppiaineissa. Opetuspalvelut profiloitiin kaupungin palvelurakenneuudistuksen mukaisesti lähipalveluihin sekä keskitettyihin ja seudullisiin palveluihin. Budjettirakenteeltaan nettobudjetoitu opisto kokeili vuoden 2011 aikana henkilöstön ryhmätulospalkkiojärjestelmää. Sen tavoitemittariston tavoitteena olivat kurssilaisten määrän kasvattaminen, netto-opetustuntihinnan alentaminen, kaupunkilaisten asiakastyytyväisyyden ja henkilöstön työtyytyväisyyden parantaminen. Toimintavuosi 2011 oli Espoon työväenopistossa vahvan ja dynaamisen kehittämisen vuosi. Opisto saavutti sille asetetut tavoitteet erinomaisesti ja sai opiskelijoiltaan palautteen hyvästä asiakastyytyväisyydestä.

Tarja Lang
rehtori

HALLINTO JA TALOUS

Espoon kaupungin työväenopisto on innovatiivinen ja arvostettu vapaan sivistystyön kehittäjä Suomessa. Opisto on espoolainen, monikulttuurinen, kaksikielinen opetus- ja kohtaamispaikka.

HALLINTO JA TALOUS

Työväenopiston hallinto muodostuu rehtorin alaisuudessa toimivasta johtoryhmästä, johon kuuluvat rehtorin lisäksi apulaisrehtori, opetuspäällikkö, asiakaspalvelupäällikkö, tiedottaja, osastosihteeri ja henkilöstön edustaja. Johtoryhmä kokoontui vuoden 2011 aikana 12 kertaa.

Kulttuurilautakunnassa käsitellään kirjaston, kulttuuripalvelujen ja yhteispalvelun asiat työväenopiston asioiden lisäksi. Lautakunnassa esittelijänä toimii vapaan sivistystyön tulosyksikön johtaja. Lautakunta kokoontui yhdeksän kertaa vuonna 2011. Kulttuurilautakunnan alaisessa ruotsinkielisessä jaostossa käsitellään ainoastaan Esbo Arbiksen asioita ja se kokoontui vuoden 2011 aikana kaksi kertaa.

Tuloista 83 % koostui asiakasmaksuista, 6 % hankerahoituksesta ja 10 % liiketoiminnasta. Menoista henkilöstömenojen osuus oli 66 %, palvelujen ostot 12 % sisältäen Seuren vahtimestaripalvelut, aineet ja tarvikkeet 3 % ja vuokrat 17 %.

Opiston talous oli tasapainossa ja vakaalla pohjalla. Espoon kaupungin maksama netto nousi vajaa 5 % vuodesta 2009, kun valtion maksama tuntiperusteinen valtionosuus on huomioitu. Tilinpäätös 2011 osoitti, että tuloja kertyi 699 000 euroa enemmän kuin mitä oli budjetoitu ja menot olivat 791 000 euroa yli budjetoidun, joten työväenopiston netto ylittyi 92 000 eurolla. Osa ylityksestä johtui uuden maahanmuuttajaopetukseen soveltuvan vuokratilan hankinnasta ja remontoinnista opetustilaksi. Tarve ilmeni vasta budjettivalmistelun jälkeen valtion maahanmuuttajille suunnatun hankerahoituksen selvittyä. Opisto joutui myös investoimaan nykytekniikkaan enemmän kuin oli budjetoitu mm. hankkimalla langattomia verkkoja ja dokumenttikameroita tiloihin, joita ei ole uusittu kymmeniin vuosiin.

Talousluvut (1000 €)	TP 2009	TP 2010	TS 2011	TP 2011
Tulot	1 914	2 059	1 540	2 239
Menot	7 115	7 044	7 012	7 803
Netto	-5 201	-4 985	-5 472	-5 564
Valtionosuus	2 307	2 423	2 537	2 537
Espoo netto	2 894	2 562	2 935	3 027

HENKILÖSTÖ

Espoon työväenopiston päätoimisen henkilöstön määrä vuoden 2011 lopussa oli 62 työntekijää. Lisäksi työväenopistossa työskenteli vuoden 2011 aikana 642 työsopimussuhteista tuntiopettajaa ja 79 luennoitsijaa. Vahtimestarin tehtäviin vuokrattiin Seure Henkilöstöpalvelut Oy:ltä 26 henkilöä, mikä oli 2 % henkilöstökustannuksista. Opistossa työskenteli palkkatuetussa työssä kaksi työntekijää sekä kaksi työntekijää työelämävalmennuksessa.

Työväenopiston henkilöstöstä 28 % kuuluu kunnallisen opetushenkilöstön (OVTES) ja 72 % kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) piiriin. Vakinaisesta henkilökunnasta vuoden 2011 lopussa oli 89 % naisia. Tuntiopettajista naisten osuus oli 75 %.

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 53 vuotta. Sairauspoissaolot laskivat 38 % edellisestä vuodesta. Opintovapaalla oli yksi henkilö, vuorotteluvapaalla kaksi henkilöä. Vuoden 2011 aikana neljä henkilöä suoritti uuden tutkinnon.

HENKILÖSTÖN OSAAMISEN KEHITTÄMINEN

Työväenopiston osaamisen kehittämisen työrymä toteutti vuonna 2011 osaamisperusteisen henkilöstösuunnittelun mallia, jossa kartoitettiin eri ammattiryhmien osaamisen vahvuudet, osaamistarpeet sekä tulevaisuuden tavoitetila.

Osaamisen kehittäminen aloitettiin 16.3.2011 koko henkilökunnalle suunnatulla kyselyllä. Vastausaikaa annettiin kaksi viikkoa ja vastausprosentti oli 70.

Kevään aikana kyselyn tulokset kerättiin yhteen ja syyskuussa koko aineistosta muokattiin osaamisen kehittämisen yhteenveto ja yleisen tason koulutussuunnitelma. Työtä päätettiin jatkaa keväällä 2012 strategisen ydinosaamisen sekä kollektiivisen osaamisen määrittelytyöllä.

ASIAKAS- JA ALUEPALVELUT

Asiakaspalvelupäällikön johtamassa yksikössä, johon kuuluvat Leppävaaran toimintakeskuksessa sijaitseva asiakaspalvelukeskus ja muut alueelliset toimintakeskukset, hoidettiin ilmoittautumiseen, asiakaspalveluun ja neuvontaan, talouteen, tilastointiin, henkilöstöhallintoon ja opetuksen käytännön järjestämiseen liittyvät työt, kuten opetuksen vaatimien tilojen ja välineiden varaukset ja ylläpidot.

ASIAKASPALVELUKESKUS

Asiakaspalvelukeskuksessa työskentelee neljä työntekijää. Asiakaspalvelua ja asiakasneuvontaa annetaan sekä henkilökohtaisesti että puhelimitse ja lisääntyvässä määrin sähköpostilla. Asiakaspalvelukeskus hoitaa lisäksi asiakkaiden myyntilaskutuksen, ostolaskujen tiliöinnin, tuntiopettajien työsopimukset ja nettisivujen päivityksiä. Keskuksessa tuotetaan myös raportteja ja tilastoja opiskelijamääristä ja opiston talouden kehittymisestä.

Vuonna 2011 lukuvuoden 2011–2012 ilmoittautuminen toteutettiin aineryhmittäin porrastetusti. Koko henkilökunta osallistui Call Center-puhelinjärjestelmän kautta ilmoittautumisten vastaanottamisiin. Opisto käyttää pääkaupunkiseudun opistojen yhteistä Ilmonet-verkkoilmoittautumisjärjestelmää.

Espoon kaupungin sivistystoimen strategian ja tulostavoitteiden mukaisesti sähköinen palvelu on lisääntynyt. Internet-ilmoittautumisten käyttö lisääntyi 21 % ja vastaavasti puhelinliikenne vähentyi 23 % edellisestä vuodesta.

3.11.2011 Kansainvälisyyspäivä Mäkkylässä

ALUEKESKUKSET

Työväenopisto toimii Espoon viidellä suuralueella: Leppävaarassa, Tapiolassa, Matinkylä-Olarissa, Espoonlahdessa ja Espoon keskuksessa.

Alueellinen väestöjakauma ja työväenopiston toiminnan alueellinen jakautuminen

	Väestömäärä	Kursseilla kävijät	Opetustunnit	Omat luokat/opetustilat
01 Leppävaara	61 407	11 993	14 797	10
02 Tapiola	42 915	17 544	20 217	20
03 Matinkylä-Olari	34 490	7 886	10 004	11
04 Espoonlahti	50 925	6 501	6 700	5
05 Espoon keskus	54 236	5 154	7 936	7,5
YHTEENSÄ	*) 247 970	49 078	59 654	53,5

*) sisältää alueille sijoittumattomat henkilöt (3997 henkilöä), ei sis. liiketoimintakoulutusta

Aluekeskuksien henkilökunta toimintakeskusvastaavan ja mahdollisen vahtimestarin lisäksi:

Leppävaara: johdon ja hallinnon lisäksi viisi opetustiimiä, yhteensä 38 työtenkijää.

Tapiola: kolme opetustiimiä ja kudonta-aseman henkilökunta, yhteensä 14 työtenkijää.

Matinkylä-Olari: yksi opetustiimi, yhteensä viisi työtenkijää.

Espoonlahti: Nikkarinverstaan henkilökunta, yhteensä kolme työtenkijää.

Espoon keskus: kudonta-aseman henkilökunta, yhteensä kolme työtenkijää.

Toimintakeskusvastaavien tehtäviin kuuluivat opetuksen järjestämiseen liittyvät työt, kuten opetuksen vaatimien tilojen ja välineiden varaukset, hallinnointi ja ylläpito. Toimintakeskusvastaavat toimivat myös oman alueensa vahtimestareiden lähiesimiehinä ja vastasivat myös iltavalvojien rekrytoinnista. Alueellisen markkinoinnin käytännön toteutus hoidettiin aluekeskuksista käsin.

Työväenopisto järjesti opetusta sekä omissa tiloissaan että vuokratiloissa kuten kouluilla, uimahalleissa, kuntosaleilla, kirjastoissa, kulttuuri- ja nuorisotoimen tiloissa, palvelu- ja monitoimitaloissa sekä yksityisiltä vuokratuissa tiloissa. Muutama kurssi järjestettiin myös kurssin tilaajan omissa tiloissa.

Työväenopiston omat opetuspisteet on pyritty keskittämään alueelle palveluverkkosuunnitelman mukaisesti hyvien liikenneyhteyksien läheisyyteen.

ESPOON TYÖVÄENOPISTON TILAT JA VUOKRAT VUONNA 2012

VUOKRATILA	neliöt	€	€ /m2	tilaerittely
Olof Burman, Kuunkehrä 2	106,00	11 924,40	9,37	maahanmuuttaja-monitoimiluokka
Paavo Helkama, Ahertajantie 6	279,00	60 832,44	18,17	liikuntasali+ teorialuokka
Maj ja Tor Nesslingin säätiö, Kuunkehrä 2	238,00	38 288,16	13,41	opetustiimin tilat + kirjan-sidonta-monitoimiluokka
Nordea Pankki Suomi Oyj, Itätuulenkuja 8	660,00	134 834,88	17,02	5 teorialuokkaa, ATK-luokka + opetustiimin tilat
HOK Elanto, Soukantie 4	87,50	13 923,60	13,26	taideluokka
Stenberg /Luotonen Ahertaja	154,00	28 209,00	15,26	ateljee + opettajien tila
Ultivista Oy, Hyljeluodontie 3a	226,00	24 168,48	8,91	Nikkariverstas
Kiinteistö Oy Adjutantinkatu/ Kellari	160,50	21 648,24	11,24	kellari-keramiikkaluokka
Kiinteistö Oy Adjutantinkatu 1, aula	479,50	81 246,48	14,12	pieni ryhmätyöluokka
Kiinteistö Oy Adjutantinkatu 1, 5.krs	117,20	19 858,37	14,12	hallinnon tilat
Kiinteistö Oy Adjutantinkatu 1, 1.krs	442,50	74 977,20	14,12	taide- ja käsityöluokat, maahanmuuttajaluokka, auditorio + 3 opetustiimin tilat + hall. ja keh.tilat + taukotilat
Maj ja Tor Nesslingin Säätiö, Kuunkehrä 2	294,00	36 068,16	10,22	2 maahanmuuttajaluokka ja verhoilumonitoimiluokka
VUOKRATILA YHTEENSÄ	3 244	545 979,4	14,02	

OSAKETILA	neliöt	€	€ /m2	tilaerittely
Kuunkehrä K Oy, Kuunkehrä 2	754,00	110 597,40	12,22	taide- ja käsityöluokat, kielistudio, ATK-luokka ja liikuntasali
Tapiolan Teollisuustalo Oy, Ahertajantie 6	240,00	20 634,00	7,16	maahanmuutaja- ja studioluokka, pimiö, ATK-luokka ja taukotilat
Tapiolan Teollisuustalo Oy, Ahertajantie 6	519,00	44 621,16	7,16	värjäysluokka, verstas ja kutomo, avoin korkeakoulu
Soukan Liiketalo Oy, Soukantie 4	135,00	7 770,36	4,80	kädentaidot monitoimiluokka
Ajurintorppa As Oy, Kudonta-asema	150,00	16 447,32	9,14	kudonta-asema
Ajurintorppa As Oy, Opetuskeittiö	83,00	9 100,80	9,14	opetuskeittiö
Merenselkä K Oy, Merenkäynti 3	142,00	13 603,56	7,98	taiteen monitoimiluokka
Sokinsuonkuja 4 K Oy, 2. krs	302,00	33 893,76	9,35	taide/teorialuokka ja käsityöluokka
Sokinsuonkuja 4 K Oy, alakerta	302,00	42 731,64	11,79	maahanmuuttajaluokka, ATK-luokka ja kutomo
OSAKETILA YHTEENSÄ	**2 627,00**	**299 400,00**	**9,50**	

OMA RAKENNUS				
(Ruskatalo), Ruskaniitty 4	209,00	44 448,12	17,72	yksi monitoimiluokka
Ruusutorpan koulu	238,00	49 836,60	17,45	käsityöluokka ja ATK-luokka
Espoon kulttuurikeskus, Tapiola	369,00	106 608,12	24,08	Opera, studio, musiikkiteknologian luokka
Rehtorintien koulurakennus	41,00	5 949,00	12,09	yksi teorialuokka
Karakallion monitoimitalo, Kotkatie	103,00	17 116,08	13,85	yksi teorialuokka
OMA RAKENNUS YHTEENSÄ	**960**	**223 957,92**	**19,44**	
TYÖVÄENOPISTO YHTEENSÄ	**6 831**	**1 069 337,33**	**13,04**	

Lisäksi muista opetustiloista maksetut vuokrat, jotka ovat noin 150 000–200 000 euroa/v

Matinkylän alueen Ison Omenan atk-tiloista luovuttiin keväällä 2011 ja Kuunkehrän 12 paikan atk-työpaja muutettiin 16 paikan atk-luokaksi. Vuoden 2011 aikana opisto vuokrasi Maj och Tor Nesslingin säätiöltä lisätilaa yhteensä 294 m^2 ja remontoi tilasta kolme luokkaa. Uudet luokat suunniteltiin pääsääntöisesti maahanmuuttajaopetukseen ja verhoiluopetukseen. Luokissa järjestettiin kuitenkin mahdollisuuksien mukaan myös muuta opetusta.

Espoonlahdessa opetusta on haitannut omien tilojen puute ja alueen koulujen saneeraus. Osa kouluista oli saneerauksessa ja osa kouluista toimi peruskoulujen väistökouluina, mikä vaikeutti opetuksen sijoittumista alueelle. Tämä näkyi myös kursseilla kävijöiden määrän alenemisena.

ALUEELLISET TAPAHTUMAT

Leppävaara
1.9.2011 Raittikarnevaali, Leppävaaraviikot, 120 kävijää

6.9.2011 Seniori-infotapahtuma, Leppävaaran palvelutalo, 13 kävijää

Tapiola
6.-9.4.2011 Kevätnäyttely: Kiertokulku, Espoon kulttuurikeskus, 1797 kävijää

11.–15.4.2011 Kevätnäyttely: Hyvin tehty, Espoon kulttuurikeskus, 1180 kävijää

26. ja 27.8.2011 Makujen Tapiola. 450 kävijää

3.9.2011 Kädentaitojen hyväntekeväisyystempaus, 56 osallistujaa

9.9.2011 Seniori-infotapahtuma, Tapiola palvelutalo, 60 kävijää

13.9.2011 Senior-info, Vindängen, 30 deltagare

Matinkylä-Olari
27.8.2011 Espoo-päivän tapahtuma, Iso Omena, 450 kävijää

15.9.2011 Seniori- infotapahtuma, palvelutalo Hopeakuu, 40 kävijää

1.12.2011 Kuunkehrän uusien tilojen avajaiset, 50 kävijää

1.12.2011 Joululahjavalvojaiset, Kuunkehrä, 173 osallistujaa

Espoonlahti
21.1.2011 Lippulaivan perhepäivä, 88 vierailijaa

27.5.–10.6.2011 Espoonlahden taidekurssilaisten näyttely, 100 kävijää

8.9.2011 Seniori-infotapahtuma, Soukan palvelutalo, 30 kävijää

Espoon keskus
12.5.2011 Meistä on moneksi –tapahtuma, Entressen kirjasto, 25 kävijää

16.6.2011 Kulturen vid Ån –tapahtuma Lagstadin koulu, 250 kävijää

7.9.2011 Seniori-infotapahtuma, Espoon keskuksen palvelutalo, 80 kävijää

19.9.2011 Seniori-infotapahtuma, Kalajärven palvelutalo, kuusi kävijää

6.-9.4.2011 Kevätnäyttely: Kiertokulku,
Espoon kulttuurikeskus (ylempi kuva)

11.-15.4.201 Kevätnäyttely: Hyvin tehty,
Espoon kulttuurikeskus (alempi kuva)

VIESTINTÄ

OPINTO-OHJELMA

Opinto-ohjelma on tärkein opistoa ja sen kurssitarjontaa markkinoiva julkaisu.

Perinteisestä kotiin jakelusta luovuttiin, mutta se ei vaikuttanut asiakasmääriin. Elokuussa toteutettu monikanavainen (mm. espoo.fi, radio, HS.fi, printtimedia) markkinointikampanja varmisti muutostiedon perillemenon. Opinto-ohjelma oli noudettavissa opiston omista aluekeskuksista, kirjastoista, yhteispalvelupisteistä ja kauppakeskuksista Espoossa.

Syksyn opinto-ohjelman pdf-versio julkaistiin opiston verkkosivuilla juhannuksen jälkeen ja verkkojulkaisu ilmestyi elokuussa, noin viikkoa ennen ilmoittautumisten alkamista. Kurssit oli suoraan linkitetty Ilmonet-verkkoilmoittautumisjärjestelmään, jolloin asiakas voi suoraan ilmoittautua haluamalleen kurssille. Marraskuun 2011 lopulla ilmestyivät kevään 2012 opinto-ohjelma ja verkkojulkaisu.

VERKKOSIVU-UUDISTUS

Verkkosivut ovat kaupungin tärkein viestintäkanava. Opiston sivuja kehitetään jatkuvasti. Varsinkin englanninkielisten sivujen merkitys kasvaa.

Työväenopiston sisällöntuottajat osallistuivat joulukuussa Fujitsun toteuttamaan NetCommunity -julkaisujärjestelmän koulutukseen. Uusia verkkosivuja valmisteltiin työväenopistossa koulutuksen jälkeen. Opiston sivurakennetta kevennettiin ja asiakaslähtöisyyttä parannettiin.

Syksy 2011 Opiston ilmoitus Leppävaarassa

Vanhemmat mukaan kurssi,
Mäkkylä (ylempi kuva)

11.12.2011 Joululahjavalvojaiset
Kuunkehrä, Olari (alempi kuva)

OPETUS

OPETUSTOIMINNAN KESKEISIMMÄT TUNNUSLUVUT AINERYHMITTÄIN V. 2011

Aineryhmä	Kurssimäärä	Opetustunnit	Opetustunnit %	Kursseilla kävijät	Kursseilla kävijät %
Kielet ja kulttuurit	482	10068	16,2	9324	18,6
Koti ja vapaa-aika	296	3207	5,2	3996	8,0
Käden taidot	376	7415	11,9	5105	10,2
Liikunta, tanssi ja terveys	560	9081	14,6	14079	28,2
Taiteet	428	12005	19,3	6733	13,5
-josta kirjallisuus ja teatteri	59	1767	2,8	933	1,9
-josta kuvataide	182	6258	10,1	2728	5,5
-josta musiikki	187	3980	6,4	3072	6,1
Yhteiskunnalliset aineet	332	13295	21,4	5682	11,4
- josta yhteiskunta	84	1174	1,9	1272	2,5
- josta tietotekniikka ja media	143	2337	3,8	2538	5,1
- josta suomenkieli	105	9784	15,7	1872	3,7
Ruotsinkieliset kurssit	274	6185	9,9	3897	7,8
Avoimen yliopiston kurssit	46	920	1,5	1001	2,0
Muut mm. tuntiopettajien koulutus	12	32	0,1	184	0,4
YHTEENSÄ	**2806**	**62208**	**100,0**	**50001**	**100,0**

AVOIN YLIOPISTO

Työväenopisto tarjoaa yhteistyössä Helsingin yliopiston kanssa Espoossa avointa yliopisto-opetusta opiskelijoille ilman ikärajaa ja pohjakoulutusvaatimuksia. Opetus on tavoitteellista ja suoritettujen opintojen kelpoisuudesta vastaa yliopisto. Opetuksen sisällöstä vastaavat yliopiston eri tiedekunnat. Käytännön toteutuksesta vastaa työväenopisto. Opistossa avoimen yliopiston toimintaa hoitaa kurssikoordinaattori.

Vuonna 2011 opisto tarjosi opiskelumahdollisuuksia useasta eri tiedekunnasta, pääpainon ollessa käyttäytymistieteellisen tiedekunnan aineissa. Asetettu tavoite ylläpitää opetustunti- ja opiskelijamäärä edellisvuoden tasolla ei täysin toteutunut. Toisaalta muutamissa oppiaineissa tulijoita oli enemmän kuin luokkatilaresurssien puitteissa oli opiskelijoita mahdollista ottaa vastaan.

Avoin yliopisto-opetus siirtyi syyskuun alusta Etelä-Tapiolan lukion tiloihin. Muutos tarjosi mahdollisuuden yhteistyöhön lukion kanssa tarjoamalla opintoja myös lukiolaisille täydentämään vapaaehtoisten aineiden valikoimaa.

Syksystä 2011 alkaen Helsingin Avoin yliopisto laajensi verkkopalveluidensa käyttöä myös yhteistyöoppilaitoksiin. Tällöin opiskelijoilla on mahdollisuus katsoa esimerkiksi kurssiarvosana suoraan verkosta.

IKÄIHMISTEN YLIOPISTO

Ikäihmisten yliopiston toimintaa järjestettiin työväenopistossa kahdessa toimipisteessä: Tapiolassa luentosarja sekä seminaari ja Mäkkylässä yksi luentosarja. Opinnot suunniteltiin yhdessä opiskelijoiden kanssa. Ikäihmisten luentosarjojen sekä seminaarin aiheet vaihtuivat lukukausittain. Vuoden aikana luentosarjoissa "kurkistettiin" niin Itä-Aasiaan, Balkanille kuin Latinalaiseen Amerikkaankin. Lääketiede-aiheinen luentosarja oli erittäin suosittu. Seminaarissa paneuduttiin puolestaan Oopperaan.

Luentosarjoihin oli mahdollista osallistua myös kertakävijänä. Muodolliset opintosuoritukset eivät ole tavoitteena näissä luentosarjoissa.

Espoon työväenopiston Ikäihmisten yliopisto oli mukana kansainvälisyyshankkeessa, josta tarkemmin sivulla 30.

Avoin yliopisto	**TP 2011 tunnusluvut**
Kursseilla kävijät	1002
- jonoon jääneiden määrä	29
Tapahtumissa ja yleisöluennoilla kävijät	167 *
Toteutuneet kurssit ja tapahtumat	46
- Suunnitellut kurssit ja tapahtumat	51
Toteutuneet opetustunnit	920
- Suunnitellut opetustunnit	984
Opetuspaikat	2
Vakituisen henkilökunnan määrä	1
Tuntiopettajien määrä	
- joista uusia tuntiopettajia	

* Ikäihmisten yliopiston luentojen kertakäyntien määrä

KIELET JA KULTTUURIT

YDINTEHTÄVÄ

Kielet ja kulttuurit -tiimi luo edellytyksiä omaehtoiselle kielten oppimiselle aikuisop-

pijan tarpeisiin sekä edistää erilaisuuden ja vieraiden kulttuurien ymmärtämistä ja kansainvälistä kanssakäymistä muuttuvassa maailmassa.

TAVOITTEET

Tiimi tuottaa oman ainealueensa opetuksen, huolehtii oman ainealueensa tuntiopettajien työstä (ohjaus- ja seurantaprosessit ja pedagoginen tuki), kehittää ainealueensa opetuksen sisältöjä, laatua ja alueellista profiloitumista, tekee yhteistyötä muiden ainealuetiimien kanssa ja huolehtii positiivisesta ja kannustavasta työilmapiiristä.

TULOKSET

Vieraan kielen oppiminen on pitkäjänteistä ja tavoitteellista opiskelua. Opiskelu etenee tasoportaittain (A1–C2) Eurooppalaisen viitekehyksen taitotasoasteikon mukaisesti. Kielet ja kulttuurit -tiimi järjesti vuonna 2011 kielikoulutusta yhteensä 482 kurssia 10 068 tuntia, kursseilla kävijämäärä oli 9 324.

Kurssien täyttöaste on pysynyt korkeana - keskimäärin 19 opiskelijaa / kurssi. Opetuksen laatuarvioinnin mukaan opetuksen taso on ollut 4,5/5 (Webropol-järjestelmällä annetut arvioinnit).

Suurimmat kielet opetustuntien mukaisesti olivat englanti, espanja, italia, japani, ranska, saksa, venäjä, viro. Muut kielet (alle viisi kurssia) ovat arabia, hindi, hollanti, kiina, kreikka, latina, portugali, saame ja thai. Alkeiskursseja järjestettiin kaikissa suurimmissa kielissä (englanti, espanja, italia, ranska) jokaisella suuralueella lähipalveluna. Alkeiden jatkoryhmiä järjestettiin kaikilla suuralueilla. Pidemmälle edenneille tarjottiin kursseja Leppävaaran ja Tapiolan suuralueilla.

Painopisteryhmät - maahanmuuttajat, koulutustaan täydentävät ja ikääntyvä väestö - otettiin huomioon järjestämällä pehmeästi eteneviä englannin alkeis- ja perustason kursseja aikuisille, jotka eivät aiemmin opiskelleet tai oppineet englantia, erityisopetusmateriaalia Steps into English käyttäen.

Vieraiden maiden kulttuuri on olennainen osa kielten opetusta. Tiimi järjesti kevätkaudella viikon kielimatkat Englantiin ja Espanjaan. Lisäksi järjestettiin yhdeksän ovimaksullista maantuntemus- ja kulttuuriluentoa Tapiolassa.

Opetuksen kehittämisen painopiste on ollut verkko-oppimisympäristön käytön tehostaminen tiimin tarpeisiin sekä verkostoituminen. Oppimisalusta on sekä pedagoginen että käytännön asioinnin työväline. Tiimi järjesti perehdytystä ja kaksi koulutusta kielten tuntiopettajille. Verkko-opetuksessa luotiin erilaisia kurssimalleja. Syksyllä 2011 kokeiltiin yhtä espanjan Moodle -kurssia. Vuoden 2011 aikana tiimi osallistui useaan verkko-opetuskoulutukseen, muun muassa Valtakunnallisiin virtuaaliopetuksen päiviin.

Tiimi osallistui MOKU-monikulttuurisuushankkeeseen vuonna 2011. Hanke jatkuu vuonna 2012. Hankkeessa luodaan mallia kielten verkko-opetuksen toteuttamiselle sekä verkossa tapahtuvalle yhteistyölle ulkomaalaisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Kansainvälisiä yhteistyökumppaneita kartoitettiin ja yhteistyömuotoja suunniteltiin.

Tiimi osallistui Espoon työväenopiston edustajana SUKOLin organisoimaan vuotuiseen valtakunnalliseen vapaan sivistystyön (VST) seminaariin. Suunnittelutyö, toteutus ja palautteen analysointi tehtiin yhdessä Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan opistojen kanssa.

Yhteistyötä tehtiin seuraavien tahojen kanssa - Jyväskylän yliopiston soveltavan kielentutkimuksen keskus, Ranskan kulttuurikeskus, kustantajat (Finn Lectura, Tammi, Otava, WSOY), Matinkylän, Leppävaaran ja Espoon keskuksen toimintakeskukset, pääkaupunkiseudun eri opistot, SUKOL, kirjastot Omenassa ja Sellossa, Fulbright Center ja Finnish-British Society sekä Sofia-opisto Espanjassa.

Kielet ja kulttuurit	TP 2011 tunnusluvut
Kursseilla kävijät	9324
- jonoon jääneiden määrä	284
Tapahtumissa ja yleisöluennoilla kävijät	175
Toteutuneet kurssit	482
- Suunnitellut kurssit ja tapahtumat	525
Toteutuneet opetustunnit	10068
- Suunnitellut opetustunnit	10769
Opetuspaikat	22
Vakituisen henkilökunnan määrä	4
Tuntiopettajien määrä	87
- joista uusia tuntiopettajia	26

Kielet ja kulttuurit	2010	TA 2011	TP 2011	Ero
Tulot	308697	178808	299870	121062
Menot	679109	516771	583073	66302
Netto	370412	337963	283203	54760

KOTI JA VAPAA-AIKA

YDINTEHTÄVÄT

Koti ja vapaa-aika -tiimin järjestämän opetuksen tavoitteena on tarjota osallistujille tietoja ja taitoja sekä virikkeitä vapaa-aikana tapahtuvaan tavoitteelliseen, elämykselliseen ja turvalliseen harrastamiseen.

TAVOITTEET

Tiimin tavoitteena on toteuttaa opetustarjontaa kohderyhmä- ja aluelähtöisesti elinikäisen oppimisen periaatteiden mukaisesti. Tiimin ainealueita ovat ruoanlaitto, luonto, puutarha, merenkulku, sisustus ja huonekalujen verhoilu.

TULOKSET

Koti ja vapaa-aika-tiimi tuki vuonna 2011 espoolaisten perheiden hyvinvointia järjestämällä perhekursseja, jotka edistävät aikuisten ja lasten yhdessä tekemistä. Perhekursseina tarjottiin mm. shakkia, kukkien sidontaa, ruoanlaittoa ja leivontaa. Tiimi otti huomioon Espoon monikulttuurisen väestön kasvun sekä kansainvälistymishaasteet laajentamalla englanninkielistä kurssitarjontaansa. Vuonna 2011 englanninkielisiä kursseja tarjottiin 13 kpl. Erityisryhmistä huomioitiin aivoverenkiertohäiriön kokeneet ja liikuntavammaiset, joille järjestettiin kotitalouskursseja. Opetuksen lisäksi tiimi osallistui Espoon kulttuurikeskuksessa järjestettyyn kevätnäyttelyyn, paikalliseen tapahtumaan Makujen Tapiola sekä joululahjavalvojaisiin.

Tiimin yhteistyötahoja vuonna 2011 olivat Espoon kipparit, Afasia-yhdistys, Baltic cruising, Espoon liikuntavammaiset, Espoon kaupungin Viherpalvelut ja tekninen keskus sekä Espoon kaupungin perusopetuksen lähikoulut.

Kestävän kehityksen ekologinen näkökulma ja ajattelu tulee esille mm. tiimin järjestämillä huonekalujen verhoilukursseilla, voide- ja saippuakursseilla, kasvisruokakursseilla sekä

puutarhakursseilla. Ruoanlaitto- ja leivontakursseilla tulee myös esille kestävän kehityksen taloudellinen näkökulma aina raaka-aineiden hankinnasta opetussisältöihin. Kulttuurista kestävää kehitystä edistetään perinteitä ylläpitävillä kursseilla kuten suomalaisen ruisleivän leipomiskurssilla.

Vuoden 2011 aikana saatiin päätökseen Opetus- ja kulttuuriministeriön tukema puutarhaopetuksen kehittämishanke. Hankkeen tiimoilta järjestettiin keväällä 2011 kurssi "Palstaviljelyä käytännössä". Kurssilla otettiin kokeiluluonteisesti käyttöön verkko-oppimisympäristö Moodle.

Tiimi haki ja sai WDC Helsinki 2012 -ohjelmastatusta projektille "Kasvimaita kansalle". Projekti toteutetaan Helsinki designpääkaupunkivuonna 2012 yhteistyössä Espoon teknisen keskuksen, Aalto-yliopiston sekä yritysten kanssa.

Koti ja vapaa-aika	TP 2011 tunnusluvut
Kursseilla kävijät	3996
- jonoon jääneiden määrä	1102
Tapahtumissa ja yleisöluennoilla kävijät	2373
Toteutuneet kurssit	296
- Suunnitellut kurssit ja tapahtumat	330
Toteutuneet opetustunnit	3207
- Suunnitellut opetustunnit	3435
Opetuspaikat	27
Vakituisen henkilökunnan määrä	2,5
Tuntiopettajien määrä	48
- joista uusia tuntiopettajia	20

Koti ja vapaa-aika	2010	TA 2011	TP 2011	TA/TP 2011
Tulot	143509	100000	157010	57010
Menot	237998	211318	267214	55896
Netto	94489	111318	110203	-1115

KÄDEN TAIDOT

YDINTEHTÄVÄ

Käden taidot -tiimi tarjoaa kokemuksellisen ja elämyksellisen käsityön kautta ihmisille itsearvostuksen ja hyvänolon kasvun mahdollisuuden. Opetus ylläpitää käsityöperinteitä ja kehittää uutta ilmaisua sekä antaa monipuolista kulttuuritietoutta ja edistää kestävää kehitystä.

TAVOITTEET

Tavoitteena on tarjota kuntalaisille ajankohtaista, monipuolista ja laadukasta käden taitojen opetusta. Opetusta tarjotaan pitkien ja lyhyiden kurssien, luentojen ja vierailukäyntien muodossa. Kurssitoiminnan lisäksi tiimi tarjoaa opetusta avoimissa oppimisympäristöissä, kudonta-asemilla ja Nikkariverstaalla.

TULOKSET

Tiimin opetustarjontaan kuului Käsityön taiteen perusopetus, joka perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta L633/1998 sekä asetukseen A813/1998. Koulutus toteutettiin Opetushallituksen vahvistaman visuaalisten taiteiden laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti (39/011/2002). Opetusta tarjottiin sekä lapsille, että aikuisille. Keväällä 2011 käynnistyivät 7–9-vuotiaille lapsille suunnatut opinnot. Aikuisten käsityön taiteen perus- ja syventävät opinnot alkoivat syksyllä 2011. Uusille ryhmille otettiin käyttöön opiston Moodle-

verkkoalusta ja opintojen toteutumista seurattiin yksilökohtaisesti Primus-ohjelman avulla.

Käden taitojen avoimissa oppimisympäristöissä Espoon keskuksen, Tapiolan ja Leppävaaran kudonta-asemilla sekä Nikkariverstaalla opiskelijoilla oli mahdollisuus työskennellä ammattitaitoisen henkilökunnan ohjauksessa. Nikkariverstas täytti 20 vuotta ja tapahtumaa juhlittiin 6.9.2011. Käden taidot -tiimi järjesti hyväntekeväisyystempauksen Tapiolassa Euroopan vapaaehtoistoiminnan teemavuoden kunniaksi lauantaina 3.9.2011. Tapahtuman työpisteissä valmistettiin erilaisia tuotteita, jotka lahjoitettiin apua tarvitseville.

Perinteiset, koko perheelle suunnatut joululahjavalvojaiset järjestettiin 1.12.2011 Kuunkehrän toimitiloissa Olarissa.

Tiimi osallistui myös ulkomaille suuntautuva koulutus- ja yhteistyöverkoston kartoittamiseen ja teki opintomatkan Sveitsiin (OKM, Laatu ja kehittämishanke). Hankkeesta enemmän sivulla 30.

Käden taidot	TP 2011 tunnusluvut
Kursseilla kävijät	5105
- jonoon jääneiden määrä	434
Tapahtumissa ja yleisöluennoilla kävijät	2026
Toteutuneet kurssit	376
- Suunnitellut kurssit ja tapahtumat	402
Toteutuneet opetustunnit	7415
- Suunnitellut opetustunnit	8011
Opetuspaikat	20
Vakituisen henkilökunnan määrä	6,5
Tuntiopettajien määrä	51
- joista uusia tuntiopettajia	14

Käden taidot	TP 2010	TA 2011	TP 2011	TA/TP 2011
Tulot	178756	147107	203617	56510
Menot	501988	516881	561485	44604
Netto	323232	369774	357868	-11906

LIIKUNTA JA TERVEYS

YDINTEHTÄVÄ

Ydintehtävänä on vahvistaa espoolaisten hyvinvointia ja terveitä elämätapoja tarjoamalla monipuolista ja yhteisöllistä liikunnan ja terveyden opetusta lähellä osallistujaa. Opetustarjonnan pääpaino on aikuisväestön ja ikäihmisten peruskunnon ja fyysisen aktiivisuuden ylläpitämisessä ja edistämisessä sekä terveyskasvatuksessa.

TAVOITTEET

Antaa mahdollisuus kuntalaisille jatkuvaan liikunnan harrastamiseen ja terveyden edistämiseen:

- monipuolisten kurssien avulla ylläpitää ja edistää fyysistä toimintakykyä sekä psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia
- tukea aktiivista, osallistuvaa elämäntapaa sekä kansalaisvalmiuksien, kuten ensiaputaitojen omaksumista
- edistää yhteisöllisyyttä ja ihmisten välistä kanssakäymistä
- innostaa jatkuvaan liikunnan harrastamiseen

PAINOPISTEALUEET

Vuoden 2011 painopistealueet olivat terveyskasvatuksen ja kuntoliikunnan kehittäminen sekä ikäihmisten ja työttömien liikunta- ja terveyskurssien lisääminen opistossa Opetushallituksen opintosetelityyppisellä avustuksella.

TULOKSET

Hyvinvointi ja terveys -teeman tarjontaan sisältyi ensiapuun, terveystietoon, painonhallintaan, hierontaan ja itsehoitoon liittyviä kursseja, jotka olivat suosittuja. Vuoden 2011 vahvistettiin entisestään yhteistyötä vanhustenpalvelujen, Mielihyvin ry:n ja Espoon mielenterveysyhdistyksen kanssa järjestämällä hyvinvointi-treenit kursseja. Kurssit ovat suunnattu syrjäytymisvaarassa oleville ikäihmisille, tätä varten saatiin opintosetelirahaa Opetushallitukselta. Opintosetelirahalla tiimi tarjosi myös edullisia painonhallintakursseja ikäihmisille, tuolijumppakursseja ja kuntotreenikursseja miehille 63+.

Kuntoliikunnan tarjontaa uudistettiin, kuntonyrkkeily- ja pump-kursseilla sekä miesten vesivoimistelukursseilla, joilla tavoiteltiin lisää miesopiskelijoita. Tanssin opetuksessa oli pääpaino paritanssikursseilla. Lavatanssien rinnalla uutuutena olivat fusku, bugg ja parisalsa. Ikäihmisille järjestettiin uutena Balletone-tanssikurssi ja miehille äijäjoogakurssit. Yhteistyössä Haukilahden palvelukeskuksen kanssa järjestettiin ikäihmisten terveyspäivä, jossa oli mahdollisuus osallistua keppijumppaan, joogaan ja bodypilatekseen, samalla annettiin opintoneuvontaa. Tiimi oli edustettuna Soukan palvelutalon, Ison Omenan, Leppävaaran palvelutalon ja Tapiolan palvelutalon ikäihmisten opintoneuvonnan tilaisuuksissa.

Liikunta, tanssi ja terveys	TP 2011 tunnusluvut
Kursseilla kävijät	14079
- jonoon jääneiden määrä	1203
Tapahtumissa ja yleisöluennoilla kävijät	168
Toteutuneet kurssit	560
- Suunnitellut kurssit ja tapahtumat	589
Toteutuneet opetustunnit	9081
- Suunnitellut opetustunnit	9524
Opetuspaikat	75
Vakituisen henkilökunnan määrä	4
Tuntiopettajien määrä	86
- joista uusia tuntiopettajia	20

Liikunta, tanssi ja terv.	TP 2010	TA 2011	TP 2011	TA/TP 2011
Tulot	587627	530000	616213	86213
Menot	521878	510823	579641	-68818
Netto	65748	19177	36572	17395

TIIMIN YHTEISTYÖKUMPPANIT

Espoon liikuntatoimi, Sosiaalitoimi, Vanhustenpalvelut, Perhepäivähoito, Espoon Mielihyvin ry, Espoon mielenterveysyhdistys, Rinnekotisäätiö, Suomen mielenterveysseura.

Akryylimaalauksen perusteet

TAITEET

YDINTEHTÄVÄT

Taiteet-tiimi järjestää opetusta ja kulttuurista toimintaa musiikin, kuvataiteen, teatterin ja kirjallisuuden aloilta.

TAVOITTEET

Taiteiden ja taidekasvatuksen merkitys ihmiselle liittyy persoonan itsetuntemuksen kehittymiseen ja maailmankuvan rakentumiseen. Opetuksen tavoitteena on:

- tarjota tietoa, taitoa ja tuntemusta eri taidealueilta
- kehittää opiskelijoiden ilmaisuvalmiuksia sekä antaa monipuolista kulttuuritietoutta
- mahdollistaa taiteen ja kulttuurin hyvinvointivaikutukset

Kulttuurinen toiminta tiimissä on osallistavaa ja kuntalaisia aktivoivaa. Tiimin jäsenet kehittävät ainealueen pedagogiikkaa, taiteidenvälisyyttä sekä yhteistyöverkostoja.

TULOKSET

Taiteet-tiimin kurssien ja tapahtumien pääteemoina vuonna 2011 olivat perheiden ja vanhemmuuden tukeminen, monikulttuurisuus sekä taiteiden vaikutus terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Näiden tavoitteiden mukaisesti suunniteltiin uusia kurssikokonaisuuksia sekä luotiin uusia verkostoja ja löydettiin yhteistyökumppaneita. Taiteen ja kulttuurin hyvinvointivaikutusten hankkeen myötä yhteistyökumppaneina olivat vanhustenhoito ja vammaispalvelut.

Opintoseteleiden avulla tuettiin työttömien, seniorien ja oppimisvaikeuksista kärsivien osallistumista taideopetukseen.

Tiimi suunnitteli opetussisältöjä, kehittämisteemoja ja kulttuurisia tapahtumia World Design Capital Helsinki 2012 -teemavuodelle.

Opetussuunnitelmaperusteista taiteen perusopetusta (TPO) tarjottiin musiikissa ja kuvataiteessa yleisen oppimäärän mukaisesti. Taiteen perusopiskelijoita valmistui kuvataiteessa (päättötyönäyttely lokakuussa). Musiikin TPO-opiskelijat tekivät ja tuottivat oman cd:n. Musiikinopiskelijat suorittivat vapaavalintaisia musiikin perustason teoria- ja säveltapailu-, piano- ja laulututkintoja yhteensä 24 kpl.

Kulttuurisen toiminnan tavoitteet toteutuivat näyttelyiden, konserttien ja teatteriesitysten myötä. Opiskelijaryhmät esiintyivät mm. palvelutaloissa, hoito- ja hoivakodeissa. Taiteet-tiimi tuotti Leppävaaraviikkojen alueelliseen tapahtumaan kansainvälisyyttä ja monikulttuurisuutta eri taiteiden menetelmin tutkineen tapahtumakokonaisuuden. Opiskelijoiden ja tiimin jäsenten yhteistyönä syntyi kuva-ääni-teksti-teos Leppävaaran maailman merkit.

Vuoden 2011 aikana kuusi Sibelius-Akatemian musiikkikasvatuksen opetusharjoittelijaa teki syventävän opetusharjoittelun (20 tuntia opetusta ja 38 tuntia opetuksen kuuntelua) työväenopiston musiikinopetuksessa.

Toteutunut hanke: Vuonna 2011 valmistuivat maahanmuuttajien kotoutumiskoulutukseen liittyvät kuvataiteen ja musiikin opetuspaketit osana Taito- ja taideaineet kotoutuksen tukena (TATU) -hanketta.

Taiteet	TP 2011 tunnusluvut
Kursseilla kävijät	6733
- jonoon jääneiden määrä	1066
Tapahtumissa ja yleisöluennoilla kävijät	2638
Toteutuneet kurssit	428
- Suunnitellut kurssit ja tapahtumat	490
Toteutuneet opetustunnit	12005
- Suunnitellut opetustunnit	13036
Opetuspaikat	28
Vakituisen henkilökunnan määrä	6
Tuntiopettajien määrä	119
- joista uusia tuntiopettajia	27

Taiteet	TP 2010	TA 2011	TP 2011	TA/TP 2011
Tulot	311909	213300	206575	6725
Menot	712691	678270	785282	107012
Netto	400782	464970	578707	113737

Lapsi vanhempi piano konsertti 30.11
Espoon kulttuurikeskus

YHTEISKUNTA JA AKTIIVINEN KANSALAISUUS

YDINTEHTÄVÄ

Opetustarjonnan ydintehtävänä oli luoda edellytyksiä aktiivisena kansalaisena toimimiseen muuttuvassa ja moniarvoisessa suomalaisessa yhteiskunnassa. Tehtävää toteutettiin järjestämällä ajankohtaista yhteiskunnallisten aineiden, tietotekniikan ja median opetusta sekä suomen kielen opetusta maahanmuuttajille.

TAVOITTEET

Tavoitteena oli kehittää kaikkien kuntalaisten kansalais- ja tietoyhteiskuntavalmiuksia sekä edistää maahanmuuttajien kotoutumista ja työllistymistä Suomessa.

TULOKSET

Ihminen, yhteiskunta ja kulttuuri -teeman alla opetusta järjestettiin 1174 tuntia. Kursseille ja luennoille osallistui 1272 henkilöä. Tarjontaan sisältyi yhteiskuntaan, talouteen, historiaan, kulttuurintuntemukseen, viestintään, ihmissuhteisiin, kasvatukseen ja oppimiseen liittyviä kursseja. Vuoden 2011 aikana muun muassa yrittäjyyskurssitarjontaa vahvistettiin ja yhteistyössä Aivoliiton kanssa toteutettiin afaatikoille suunnattu kurssi. Edellisten vuosien tapaan suosituimpia kursseja olivat ihmissuhteisiin ja talouteen liittyvät kurssit, samoin erilaiset vierailukäynnit.

Tietotekniikassa ja mediassa opetusta järjestettiin 2337 tuntia. Kursseilla ja luennoille osallistui 2538 henkilöä. Syksyllä 2011 opiston tietotekniikan opetusluokat uudistettiin ja käyttöön saatiin uudet ja ajanmukaiset koneet, ohjelmat ja käyttöjärjestelmä. Opetustarjonnassa sosiaalisen median kurssitarjontaa vahvistettiin, suosittuja digikuvauksen kursseja lisättiin ja tarjontaan laitettiin oman tietokoneen ylläpitoon liittyviä vuosihuoltokursseja. Ikäihmisten tarjonnassa uutta oli Tapiolan palvelukeskuksessa pilotoitu oman kannettavan tietokoneen käyttökurssi.

Maahanmuuttajille suunnattua suomi toisena kielenä -opetusta sekä kotoutumiskoulutusta järjestettiin 9784 tuntia. Opetukseen osallistui 1872 kurssilaista. Opetusta tarjottiin muun muassa työssäkäyville, kotona lastaan hoitaville vanhemmille, ikääntyneille ja opiskelijoille. Uusina kurssimuotoina aloitettiin ikääntyneiden suomen kielen kurssit ja kielenopetus työpajoilla Espoon työhönvalmennuskeskuksessa. Kotona lastaan hoitaville vanhemmille tarjottiin Vanhemmat mukaan -hankkeen kautta mahdollisuus osallistua kursseille, joilla oli järjestetty myös lastenhoito. Opetuksesta 57 prosenttia oli omaehtoista opetusta ja 43 prosenttia myynti- ja hankerahoituksella järjestettyä koulutusta. Myyntikoulutuksessa tilaajina olivat Uudenmaan ELY-keskus ja Espoon kaupunki.

Maahanmuuttajakoulutuksen sisältöjä kehitettiin vuonna 2011 useamman eri hankkeen kautta. Opetushallituksen rahoittamassa Taito- ja taideaineet kotoutumisen tukena (TATU) -hankkeessa luotiin opetuspaketit taito- ja taideaineista kotoutumiskoulutukseen ja luku- ja kirjoitustaidon koulutukseen. Vanhemmat mukaan / Osallisena Suomessa -hankkeessa aloitettiin kotona lastaan hoitavien vanhempien kotoutumiskoulutuksen kehittäminen. Hanke on osa laajempaa uuteen kotoutumislakiin liittyvää Osallisena Suomessa -kokeilua, jota koordinoi Työ- ja elinkeinoministeriö. Opetus- ja kulttuuriministeriön laatu- ja kehittämishankkeessa luotiin malli maahanmuuttajien vertaisohjaajakoulutukseen. Tekesin rahoittamassa Suomen verkko-opisto -hankkeessa aloitet-

tiin verkossa toteutettavan suomen kielen pilottikurssin suunnittelu. Lisäksi opisto oli yhteistyökumppanina mukana Espoon maahanmuuttajapalveluiden Haapa-hankkeessa, jossa järjestettiin alkuvaiheen kotoutumiskoulutus kiintiöpakolaisille ja laadittiin koulutukseen opetussuunnitelma. Hankkeen rahoittajana oli Euroopan pakolaisrahasto.

Opetuksen suunnittelussa tehtiin laajasti yhteistyötä kaupungin eri tahojen, järjestöjen, yhteisöjen ja viranomaisten kanssa. Uusia yhteistyökumppaneita olivat muun muassa Aivoliitto, palvelukeskukset ja Espoon kaupungin työhönvalmennuskeskus.

Yhteiskunnalliset aineet	TP 2011 tunnusluvut
Kursseilla kävijät	5682
- jonoon jääneiden määrä	444
Tapahtumissa ja yleisöluennoilla kävijät	338
Toteutuneet kurssit ja tapahtumat	337
- Suunnitellut kurssit ja tapahtumat	470
Toteutuneet opetustunnit	13 295
- Suunnitellut opetustunnit	15 535
Opetuspaikat	18
Vakituisen henkilökunnan määrä	7
Tuntiopettajien määrä	66
- joista uusia tuntiopettajia	28

Huom. Vuoden 2010 luvut sisältävät yhteiskunnalliset aineet ja tietotekniikan, ei suomen kieltä (joka oli silloin Kielten tiimissä).

Yhteiskunnalliset aineet	TP 2010	TA 2011	TP 2011	TA/TP 2011
Tulot	360 166	255 000	522 969	267 969
Menot	650 501	596 853	837 490	-240 637
Netto	290 335	341 853	314 520	27333

ENHETEN FÖR SVENSKSPRÅKIG UNDERVISNING OCH KULTURVERKSAMHET

År 2011 var Esbo arbis tyngdpunktsområden att främja social sammanhållning och att stärka den svenska kulturidentiteten. Arbis satsade också på att främja kreativitet och livslångt lärande.

En viktig uppgift för oss var också att ordna kurser i hållbar och hälsosam livsstil samt kurser för ekologisk och närproducerad mat. Inom konst och textil har vi stimulerat våra elever till nytänkande genom att skapa nytt av gamla saker och inom IT har vi ordnat kurser för gratisprogram, som kan laddas ner och användas utan kostnader.

År 2011 hade Esbo arbis många nya kurser, bl.a. i konst och hantverk, datakurser för nybörjare, motion, språk, musik och litteratur. Vi ordnade även nya kurser för barn och ungdomar, exempelvis showdans. Därtill utvidgades utbudet av familjekurser, som exempel kan nämnas modellflyg, matlagning, pyssel och ledda lek- och gymnastikkurser Esbo arbis elever hade också möjlighet att få studiehandledning gällande Esbo arbis kurser och användning av dator och internet.

Därtill samarbetar Esbo arbis ständigt också med ett flertal andra arbetar- och vuxeninstitut samt andra organisationer inom hållbar utveckling.

SVENSKSPRÅKIG VERKSAMHET I SIFFROR

År 2011 hade svenska enheten 3897 kursdeltagare vilka deltog i 274 kurser. Det totala antalet förverkligade undervisningstimmat var 6185. Deltagarantalet är något mindre än året innan.

Av dessa förverkligade timmar var 30 timmar s.k. säljkurser med 21 deltagare och 104 timmar öppen verksamhet och evenemang med 354 deltagare.

EVENEMANG

Esbo arbis deltog i evenemanget Kulturen vid ån 16.6 vid Lagstads skola i Esbo genom att ordna en smyckeverkstad. Deltagarna, de flesta barn och unga, fick tillverka personliga smycken av återanvändningsmaterial. Verksamheten och nya kurser presenterades samtidigt för besökarna.

Under året för volontärarbete i Europa 2011 deltog Esbo arbis den 3 oktober i ett välgörenhetsjippo i Hagalund, där textilprodukter av olika slag tillverkades. Tillverkningen fortsatte hela höstterminen och produkterna donerades i december.

UTSTÄLLNINGAR

Den traditionella vårutställningen, denna gång under namnet "Kretslopp", hölls tillsammans med teamen Käden taidot, Koti ja vapaa-aika och Taide 6–9.4 i Esbo kulturcenter. Utställningen presenterade ett urval av elevarbeten i textil och olika hantverk. Motsvarande vårutställning i bildkonst, "Bra gjort", hölls 11–15.4 i Kulturhuset i Hagalund.

Under utställningen fick besökarna också ge feedback om arbis tjänster och kursverksamhet. Därtill har enskilda kursgrupper hållit konstutställningar med elevarbeten på olika ställen i Esbo.

PROJEKT

Esbo arbis startade utvecklingsprojektet "Ett livslångt lärande främjar studerandes livskvalitet och möjliggör en hållbar utveckling samt jämlikhet för individen" år 2010. Under 2011 fortsatte projektet med att främja hälsa, social samhörighet bland seniorerna, hållbar livsstil samt att utveckla sig i arbetslivet och validering av kompetensen.
Kurser i modulform planerades och inleddes under hösten 2011. Studeranden kunde välja korta kurser inom bildkonst för att pröva olika konstformer till ett billigt kurspris. Kurserna planerades som farledsstudier där man kan utveckla sitt konstskapande efter egna önskemål och möjligheter. Kurserna planerades delvis som Moodlekurser inom Esbo arbis webbinstitut.

SAMARBETE

Seniorseminariets föreläsningar fortsatte i samarbete med Helsingfors Arbis.

Samarbetet med Korsholms vuxeninstitut fortsatte med idéutbyte och gemensam projektansökning inom Tematräffen - en föreläsnings- och diskussionsgrupp för seniorer.

Samarbetet med stadens skolor fortsatte liksom tidigare. I Mattlidens skola och Vindängens skola ordnades klubbverksamhet. Även i Folkhälsans hus i Esbo hölls kurser, både i samservicens utrymmen och i Folkhälsans egna utrymmen.

Samarbetet med Åbo Akademi fortsatte med Öppna universitetskurser.

Balansakten är ett samnordiskt projekt inom

hållbar utveckling. Projektet har ett lokalt nätverk i Södra Finland som byggdes upp år 2009 inom den nationella Balansakten. I detta nätverk deltar Esbo arbis tillsammans med bl.a. Helsingfors Arbis, Kyrkslätts arbetarinstitut, Lovisa MBI och Borgå MBI. Projektet syftar till att institutionens undervisning bygger på hållbarhet i teori och praktik, dess verksamhet är hållbar samt skapar folkbildning och allmän debatt om hållbar utveckling.

Esbo arbis medverkade också i EDU-vuxen nätverket som arbetar med validering av kompetens och vuxenhandledning. Projektets mål är att öka de svenska vuxenutbildningstjänsternas tillgänglighet, mångfald och kvalitet. EDU-vuxen nätverksprojektet koordineras av Yrkeshögskolan Arcada.

Arbis	TP 2011 tunnusluvut
Kursseilla kävijät	3897
- jonoon jääneiden määrä	97
Tapahtumissa ja yleisöluennoilla kävijät	280
Toteutuneet kurssit ja tapahtumat	275
- Suunnitellut kurssit ja tapahtumat	356
Toteutuneet opetustunnit	6185
- Suunnitellut opetustunnit	7336
Opetuspaikat	25
Vakituisen henkilökunnan määrä	4
Tuntiopettajien määrä	63
- joista uusia tuntiopettajia	

Ruotsinkieliset kurssit	TP 2010	TA 2011	TP 2011	TA/TP 2011
Tulot	136 326	100 000	131 095	31 095
Menot	455 945	481304	492 582	-11 278
Netto	-319 619	-381304	-361 487	19 817

KEHITTÄMINEN

LAATU

Työväenopiston laatutyöryhmän ydintehtävä on opiston laatutyön suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi. Laatutyötä koordinoi kuusihenkinen työryhmä, joka kokoontui vuoden aikana 10 kertaa.

Laadun varmistus painottui vuonna 2011 opiston toiminnan itsearviointiin, siitä johdettuihin jatkuvan parantamisen kehittämisprojekteihin, henkilöstön osaamisen kehittämiseen, kehittämispäivien suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä vertailukehittämisen (benchmarking) hyödyntämiseen.

CAF -Itsearvioinnin tulosten perusteella kehittämisprojekteiksi nostettiin strategiatyön vahvistaminen, palautejärjestelmän kuvaaminen, työhyvinvoinnin parantaminen, kansainvälisyyden vahvistaminen sekä ydinprosessin avaaminen ja päivittäminen.

Opisto järjesti vuoden 2011 aikana kaksi laatuaiheista kehittämispäivää. Kehittämispäivissä sivuttiin mm. seuraavia teemoja 13.5.2011: CAF -itsearviointi, laatukäsikirja, jatkuvan parantamisen toimintamalli, laadun portaat, luovuus ja asiakassegmentointi ja 11.11.2011: strategialähtöisyys laadun perustana, innovatiivisuus, moniarvoisuus sekä kuntalaiset palvelujen kehittäjänä.

Vuoden 2011 aikana opisto sai yli 3 500 asiakaspalautetta Webropol-järjestelmän kautta:

2009	2010	**20011**
(asteikolla 1-5)	(asteikolla 1-5)	**(asteikolla 1-5)**
opetuksen	opetuksen	**opetuksen**
laatu 4,6	laatu 4,5	**laatu 4,5**
tilat/välineet 4,1	tilat/välineet 4,0	**tilat/välineet 3,9**
yleisarvio 4,4	yleisarvio 4,3	**yleisarvio 4,4**

Saaduista palautteista tehtiin raportti opiston johtoryhmää varten.

UUSI OPISTOJÄRJESTELMÄ

Uuden opistojärjestelmän hankinta käytössä olevan Kuha-kurssihallintajärjestelmän korvaamiseksi jatkui pääkaupunkitasoisena hankkeena. Vuoden 2010 aikana aloitettu tarjouskilpailun valmistelu johti tarjouspyyntöön 27.4.2011. Määräaikaan mennessä saapui kuusi tarjousta. PKS-johtoryhmä päätti kuitenkin, että opistojärjestelmän hankinta keskeytetään taloudellisista syistä ja aloitetaan uuden tarjouspyyntökierroksen valmistelu. Tavoitteeksi asetettiin perustoiminnallisuudet kattava opistojärjestelmä, joka on merkittävästi tarjottuja edullisempi. Syksyn aikana opistojärjestelmän vaatimusmäärittelyä tarkennettiin ja uusi tarjouspyyntö julkistettiin 23.11.2011.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Espoon kaupunki on kansainvälisesti houkutteleva ja kiinnostava. Osaavat ihmiset ja yritykset juurtuvat Espooseen.

KANSAINVÄLISYYS JA MONIKULTTUURISUUS

Työväenopiston yhtenä tavoitteena on edistää ihmisten monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Tätä tehtävää koordinoi rehtorin johtama kymmenen työntekijän muodostama kansainvälisyystyöryhmä, joka kokoontui yhdeksän kertaa vuonna 2011.

Työväenopisto on toiminut kansainvälisesti opiston alkuajoista asti. Aluksi kansainvälisyys suuntautui Viroon ja yhteistyö Tallinnan Kultuuriülikoolin kanssa oli vilkasta. Vuosien saatossa kansainvälinen toiminta muuttui Eurooppaan suuntautuvien kielimatkojen kautta eurooppalaiseksi kansainvälisyydeksi.

Kielet ja kulttuurit
Opistossa voi opiskella 17 eri kieltä suomen ja ruotsin kielten lisäksi.

Vuosi	Englanti	opiskelijat	Espanja	opiskelijat	Yhteensä
2005	Stratford-upon-Avon	12	Salamanca	16	28
2006	Bournemouth	11	Valencia	22	33
2007	Manchester	15	Sevilla	13	28
2008	Cork	11	Valladolid	17	28
2009	Bath	11	Pamplona	9	20
2010	Chester	11	Granada	14	25
2011	Malta	12	Malaga	19	31

Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä opetushallituksen myöntämien laatu- ja kehittämisrahojen turvin kansainväliset yhteydet ovat löytyneet Euroopan lisäksi myös Pohjois-Amerikasta. Vuonna 2011 opiston käden taidot- ja kielet ja kulttuurit -tiimi sekä Avoimen yliopiston ikäihmisten yliopisto tekivät yhteistyötä seuraavien tahojen kanssa:

West Valley College Fashion Design and Apparel Technology, San Francisco, USA.
Yhteistyö aloitettiin jo vuoden 2010 lopussa, jolloin opisto esitteli opiston opiskelijoiden ryijynäyttelyn Second Lifen välityksellä West Valley Collegessa.

Fondazione Lisio, Firenze, Italia.
Tekstiilitaiteilija Eva Basile luennoi 24.3. 2011 opistossa aiheista "Florence - an Italian textile centre since the Roman time" sekä 23.3.2011 "Firenze è il capoluogo della regione Toscana, nel centre Italia". Luennoilla opiskelijat tutustuivat Firenzen kaupunkiin Italian kielellä ja Fondazione Lision upeisiin tekstiilitöihin ja niiden valmistukseen.

Zürcher Stalder AG, Sveitsi.
Opiston asiakkaat tekivät keväällä 2011 tekstiilikulttuurimatkan Sveitsiin. Opintomatkalla tutustuttiin kädentaitojen perinteisiin tekniikoihin, kuten kehräykseen.

L'Università della Terza Età e dell'Educazione Permanente, Verona, Italia.
Hanke toteutettiin 6.-11.11.2011. tutustumiskäyntinä Veronaan. Matkalle osallistui ikäihmisten yliopisto-opiskelijoita ja oopperaryhmäläisiä. Opiston edustajina olivat avoimen yliopiston kurssikoordinaattori ja musiikin suunnittelijaopettaja.

Hankematkalla ryhmä tutustui Veronan Kolmannen iän yliopistoon, L'Università della Terza Età e dell'Educazione Permanenten toimintaan, henkilöstöön ja luentoihin. Kulttuurinen tavoite toteutui mm. museo- ja oopperakäynteinä sekä päiväretkinä Venetsiassa ja Soaven alueella. Matkalla sovittiin myös Veronan kolmannen iän yliopiston vastavierailusta syyskuussa 2012.

ASIAKASRAATITOIMINTA

Asiakasraatitoiminta on osa vapaan sivistystyön tulosyksikön yhteistä kehittämistoimintaa. Espoon työväenopistossa järjestettiin vuonna 2011 kaksi eri asiakasraatikokonaisuutta. Ensimmäinen järjestettiin opiston

taideaineiden tiimissä, taiteiden kevätnäyttelyn yhteydessä huhtikuussa 2011. Raati toteutettiin kaksikielisenä.

Ensimmäiseen raatikokonaisuuteen saatiin yhteensä 42 vastausta, joista suomenkielisiä oli 35 ja ruotsinkielisiä seitsemän vastausta. Raadit vahvistivat suomenkielisen taideopetuksen näkemystä, että taidekursseja on hyvä järjestää koko vuoden kestävinä kursseina. Myös toiveet kurssien jatkuvuudesta ja sanataiteen taiteen perusopetuksen järjestämisestä huomioidaan taideopetuksen järjestämisessä.

Ruotsinkieliset asiakkaat kannattivat sekä lukuvuoden pituisia kursseja että intensiivikursseja. He toivoivat kurssitoiminnalta myös sosiaalisuutta ja yhdessä tekemistä sekä yhteisiä keskusteluita.

Syksyllä 2011 yhteiskunta ja aktiivinen kansalaisuus-tiimi järjesti kuusi asiakasraatia, joista kolme toteutettiin maahanmuuttajaopetuksessa, kaksi tietotekniikan opetuksessa ja yksi yhteiskunnallisen aineen kurssilla. Raadeissa oli yhteensä 42 vastaajaa, joista miehiä oli 16 ja naisia 26. Vastaajista maahanmuuttajia oli 25 henkeä, joista miehiä 8 ja naisia 17.

Raatilaisten vastauksista ilmeni, että he saavat tiedon kursseista monista eri paikoista. Jatkuva yhteistyö eri toimijoiden kanssa on tärkeää kurssitoiminnan kohdentamisessa ja markkinoinnissa. Tämä pätee erityisesti ikäihmisten ja maahanmuuttajaopiskelijoiden kohdalla. Myös opiston suomen- ja englanninkieliset internet- ja Facebook-sivut olivat tutut. Raatien perusteella asiakkaat olivat tyytyväisiä tarjontaan. Opiskelijat toivoivat sekä lyhyitä intensiivikursseja että pitkiä, lukuvuoden mittaisia kursseja.

HANKE- JA OPINTOSETELIRAHOITUS

Työväenopiston toiminnan rahoitus koostuu valtionosuudesta, asiakasmaksutuloista ja hankerahoituksesta. Opetus- ja kulttuuriministeriön ja opetushallituksen hankerahoitus on tarkoitettu pääasiassa laadun ja toiminnan kehittämiseen.

OPINTOSETELIAVUSTUS

Opetushallituksen vuosien 2010–2011 jäljellä olevaa opintoseteliavustusta käytettiin noin 200 asiakkaan opintomaksujen alentamiseen, keskimääräisen avustuksen ollessa 50 euroa/asiakas. Kohderyhmiä olivat maahanmuuttajat, työttömät, senioriväestö ja eläkkeellä olevat, alhaisen pohjakoulutuksen omaavat ja oppimisvaikeuksia kokevat.

HANKKEET

LAATU JA KEHITTÄMISHANKKEET (LAKE)

Opisto jatkoi opetus- ja kulttuuriministeriön laatu- ja kehittämishankerahoituksella aloitettuja hankkeita. Vuoden 2011 aikana seuraavat kolme hanketta saatiin loppuun. Hankkeiden tulokset tullaan esittelemään opiston vuoden 2012 ensimmäisessä kehittämispäivässä.

- Puutarhaopetuksen kehittäminen viljelypalstojen avulla
- Espoolaisten työttömien maahanmuuttajien vertaisohjaajakoulutus
- Kehitysvammaisten liikunnan opetuksen kehittäminen

Seuraavat kolme hanketta saivat Lake-hankkeille tarkoitettua jatkorahoitusta opetushallitukselta kaudelle 2011–2012, hankera-

haa käytetään kuitenkin vasta vuoden 2012 alusta.

- Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia
- Ulkomaille suuntautuvan koulutus- ja yhteistyöverkoston kartoittaminen
- Ett livslångt lärande främjar studerandes livskvalitet och möjliggör en hållbarutveckling samt jämlikhet för individen
- Espoon ikäihmisten kansainvälisyyshanke

Vuonna 2011 jatkuivat myös kaksi maahanmuuttajakoulutuksen kehittämishanketta.

- Taito- ja taideaineet kotoutumisen tukena (TATU) -hanke
- Haapa-hanke yhteistyössä Espoon sosiaali- ja terveystoimen kanssa

Uutena maahanmuuttajakoulutuksen kehittämishankkeena oli

- Vanhemmat mukaan / Osallisena Suomessa -hanke

MUUT HANKKEET

Suomen Verkko-opistohanke on Tekesin rahoittama yritysten ja kunnallisten toimijoiden yhteistyöhanke. Projektin tavoitteena on kehittää Suomen Verkko-Opisto, joka on pysyvä yritysten ja oppilaitosten yhteistyöfoorumi ja joka toimii yritysten ja oppilaitosten kehittämien digitaalisten oppimateriaalien, sisältöjen ja palveluiden jakelukanavana. Hankkeessa mukana olevat yhteistyöyritykset: Promentor Solutions - kielet, Rockway - musiikki, Viope Solutions - ohjelmointi, Mikrolinna Oy - matematiikka. Hankkeessa mukana oleva yhteistyöoppilaitokset: Helsingin kaupungin suomenkielinen työväenopisto, Kouvolan kansalaisopisto, Tampereen ammattiopisto, Virtuaaliammattikorkeakoulu ja Tapiolan lukio.

WORLD DESIGN CAPITAL HELSINKI 2012

Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen ja Lahti ovat vuonna 2012 maailman designpääkaupunkeja, joiden toimintaa hallinnoi kansainvälinen designsäätiö. Vuonna 2011 designsäätiö järjesti haun World Design Capital ohjelmaan. Espoon työväenopisto haki ja pääsi World Design Capital Helsinki 2012 -teemavuoden ohjelmaan mukaan kahdella omalla hankkeella ja yhdellä opistojen yhteisellä hankkeella.

Vuonna 2011 valmisteltiin hankkeiden toteutusta. Opiston omat hankkeet ovat:

- Kasvimaita kansalle -hanke, jossa perustetaan kasvimaita T3 alueelle Tapiolaan, Jousenkaaren koulun viereen. Keilaniemeen suunnitellaan 35 siirrettävää viljelyallasta, jotka muodostavat kantaa ottavan tilataideteoksen. Teos tuo vihreät arvot sekä kestävän kehityksen keskelle johtavaa bisneskeskusta. Otaniemen viljelypalstat ovat osa suurempaa Aalto-yliopiston Aalto Garden Otaniemi -projektia.
- Elämykselliset oppimisympäristöt taiteessa ja kädentaidoissa -hankkeen tavoitteena on luoda nykyaikainen muuntautumiskykyinen monimuotoiseen opetukseen soveltuva aikuispedagogiikkaan erikoistunut taide- ja kädentaitoaineiden oppimisympäristö virtuaalimaailmoineen. Toisena tavoitteena on luoda yhteistyömuotoja, joissa taide ja kulttuurinen osallistuminen luovat hyvinvointia osallistujilleen. Hanke toteutetaan Tapiolassa, Ahertajantie 6:ssa. Syksyn 2011 aika valmistui hank-

keen projektisuunnitelma aikatauluineen. Hankkeen suunnittelijaksi saatiin Aalto-yliopiston arkkitehtiopiskelija. Hankkeessa on yhteistyökumppanina Espoon kaupungin teknisen keskuksen talosuunnittelu.

World Design Capital Helsinki 2012 -vuoteen osallistuvien opistojen yhteinen hanke on:

Designluentosarja. Designluentosarja toteutetaan niin, että jokaisessa opistossa on yksi designaiheinen luento. Espoon luennon aiheena on kestävä muotoilu.

Monatta, moniarvoisuudella työllisyys tasapainoon -hanke. Työväenopisto aloitti koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenian hallinnoiman hankkeen kumppaniorganisaationa 1.4.2011. Hankkeen tavoitteena on kehittää monikulttuurisuuden ja moniarvoisuuden kohtaamisen valmiuksia työyhteisössä. Tähän liittyen syyslukukaudella järjestettiin kaksi koulutuspäivää. Hankkeeseen liittyen kartoitettiin myös maahanmuuttajataustaisten työntekijöiden harjoittelupaikkamahdollisuudet työväenopistossa vuotta 2012 varten.

Rakenteellinen kehittämishanke. Hankkeen tavoitteena oli selvittää suomenkielisen työväenopiston organisatorinen tilanne ja Esbo arbiksen mahdollinen siirtyminen pois yhteisestä opistosta ja mitä vaikutuksia Arbiksen siirtymisellä olisi opiston suomenkieliseen toimintaan.

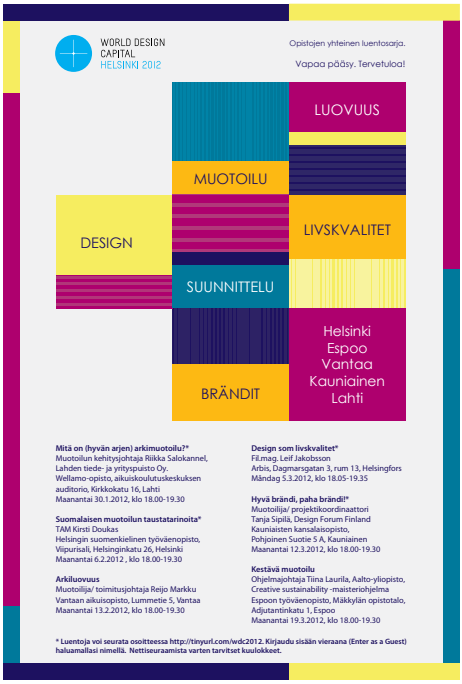

Designluentosarja, World Design Capital Helsinki 2012

Hanke-avustus	Hankeraha 2011-2012	käyttö 2011
Opintoseteliavustus sis. Arbis	41 000 €	23 980 €
LAKE-avustus sis. Arbis	62 450 €	23 953 €
Tatu	28 948 €	28 948 €
Vanhemmat mukaan	37 000 €	37 000 €
WDC 2012-oppimisympäristöt		
WDC 2012-kasvimaa	5 000 €	
Suomen Verkko-Opisto	14 000 €	
Monatta-hanke		
Rakenneuudistushanke	10 000 €	
Yhteensä	**198 937 €**	**113 881 €**

http://www.espoo.fi/fi-FI/Paivahoito_ja_koulutus/Tyovaenopisto/Laatu_ja_kehittaminen/Hankkeet

LIIKETOIMINTA

Vuoden 2011 tilipäätöksen mukaan yrityksille ja hallintokunnille myyty tilauskoulutus oli yhteensä 231 180 € ja se jakaantui seuraavasti:

Liiketoiminta	eurot
ELY-keskuksille myydyt kurssit	181 172 €
Yksityisille yrityksille ja muille hallintokunnille myydyt kurssit	28 948 €
Tilojen käyttökorvaukset	20 060 €
Mainostulot	1 000 €
TP 2011 yhteensä	**231 180 €**

AVAINLUVUT

ESPOON TYÖVÄENOPISTON TUNNUSLUKUJA 2004-2011

väestö 1.1.	**224 231**	**227 472**	**231 704**	**235 019**	**238 047**	**241 565**	**244 330**	**247 970**
	2004	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**
Tulot (1.000 €)	1 983	1 915	1 740	1 809	1 736	1 914	2 059	2 239
Menot (1.000 €)	5 823	5 926	5 975	6 415	7 191	7 115	7 044	7 803
Netto (1.000 €)	-3 840	-4 012	-4 234	-4 606	-5 456	-5 201	-4 985	-5 564
Kursseilla kävijät	59 395	57 692	54 019	55 566	58 299	54 928	51 230	50 001
euro/kurssilla kävijä (brutto)	98,04	102,72	110,61	115,45	123,35	129,53	137,50	156,06
euro/kurssilla kävijä (netto)	64,65	69,54	78,38	82,89	93,59	94,69	97,31	111,28
euro/asukas (brutto)	26	26	26	27	30	29	29	31
euro/asukas (netto)	17	18	18	20	23	22	20	22
Vakituinen henkilöstö (vakanssit)	62	61	61	62	62	62	62	62
luennoitsijat	119	122	84	160	74	83	70	79
tuntiopettajat	579	595	594	573	576	622	630	642
Kurssit yhteensä	3 015	3 090	2 856	2 903	3 077	2 933	2 787	2 806
Tunnit	58 976	61 108	54 637	55 874	60 108	59 880	60 888	62 208
euroa/tunti (brutto)	98,74	96,98	109,36	114,81	119,63	118,82	115,69	125,43
euroa/tunti (netto)	65,11	65,65	77,49	82,44	90,77	86,86	81,87	89,44
euroa/tunti (tulot)	33,62	31,34	31,85	32,38	28,88	31,96	33,82	35,99
suor.perustava valtionosuus (1000 €)	1 789	2 001	2 060	2 080	2 204	2307	2 423	2 537

6.-9.4.2011 Kevätnäyttely: Kiertokulku, Espoon kulttuurikeskus

www.espoo.fi/tyovaenopisto
www.esbo.fi/arbis